

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Bratislave dňa 29.9.2021

Pokles počtu diabetikov v ambulanciách môže súvisieť s COVID-19

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) evidovalo v minulom roku 352 130 pacientov (6 449,6 prípadov na 100 000 obyvateľov), ktorí spadajú do starostlivosti diabetologických ambulancií a boli liečení na niektorý typ diabetes mellitus.

U pacientov v najvyššej miere prevládal diabetes mellitus 2. typu (91,1 % prípadov, v počte 320 688 pacientov). Diabetes mellitus 1. typu bol diagnostikovaný u 7,4 % pacientov (26 171), iné typy diabetes mellitus u 0,9 % pacientov (3 245) a gestačný diabetes mellitus u 0,6 % žien (2 026).

V roku **2020** diabetologické ambulancie evidovali **26 171 dispenzarizovaných pacientov s diabetes mellitus 1. typu (479,3 prípadov** na 100 000 obyvateľov). Z hľadiska pohlavia bolo s **diabetes mellitus 1. typu** dispenzarizovaných **13 278 mužov (498,0 prípadov** na 100 000 mužov) a **12 893 žien (461,6 prípadov** na 100 000 žien).

Pri pozorovaní dlhodobého vývoja v rokoch 2009 – 2020 počet chorých na diabetes mellitus 1. typu (celkový počet chorých na 100 000 obyvateľov) vykazuje mierne klesajúci trend, ktorý sa stabilizoval medzi rokom 2016 až 2019. V porovnaní s rokom 2009 klesla miera tohto ochorenia o 7,9 %.

Tento typ cukrovky možno často vidieť u detí a dospievajúcich, už však menej u starších ľudí. Problémom je imunitný systém, ktorý útočí na takzvané beta bunky pankreasu. Telo po tom už nedokáže vytvárať dostatok inzulínu a nie je schopné regulovať hladinu glukózy v krvi. Ak má človek diabetes typu 1, musí užívať doplnkový inzulín po celý život. Cukrovka tohto typu sa začína náhle a rýchlo sa zhoršuje. Nedokáže tomu zabrániť ani úprava stravy ani pohyb, v mnohých prípadoch je dedičná. Uvedený typ cukrovky je zriedkavejší ako diabetes mellitus typu 2. Má ho len 5 až 10 % diabetikov.

Na diabetes mellitus 2. typu sa v roku 2020 liečilo 320 688 osôb, pričom predstavovali 5 873,6 prípadov na 100 000 obyvateľov. Napriek medziročnému poklesu pacientov s diabetom mellitus 2. typu v roku 2020 (o 4,9 % z počtu na 100 000 obyvateľov), dlhodobý trend je stúpajúci. Oproti roku 2009 miera ochorenia na diabetes mellitus 2. typu vzrástla o 5,1 % na 100 000 obyvateľov. Pokles počtu dispenzarizovaných pacientov v roku 2020 môže súvisieť s opatreniami proti šíreniu infekcie COVID-19.

Z hľadiska vekového zloženia dispenzarizovaných pacientov s diabetes mellitus 2. typu v roku 2020 boli v najvyššej miere zastúpení seniori vo veku 75 – 79 rokov (18 598,8 prípadov na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny), častý výskyt ochorenia bol pozorovaný aj u 70 – 74-ročných (16 310,9 prípadov na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny) alebo aj v prípade 80 – 84-ročných 16 295,7 prípadov na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny.

V celkovom počte dispenzarizovaných osôb s diabetes mellitus 2. typu mierne prevažovali ženy (168 272 pacientok) nad mužmi (152 416 pacientov).

V roku 2020 bolo na diabetes mellitus 2. typu prvýkrát diagnostikovaných 18 520 osôb (339,2 prípadov na 100 000 obyvateľov), v tom bolo 9 565 mužov a 8 955 žien. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to o 2 228 novovzniknutých prípadov menej.

Najvyššia miera incidencie ochorenia diabetes mellitus 2. typu, bola pozorovaná u pacientov nad 45 rokov, pričom predstavovali 86,4 % všetkých novodiagnostikovaných osôb. Pacienti vo veku 70 až 74 rokov predstavovali 848 prípadov na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny. V prípade 75 až 79-ročných NCZI eviduje 825,4 novovzniknutých prípadov na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny. Ochorenie sa frekventovane vyskytovalo aj u 65 osôb u 69-ročných, pričom tvorili 816,2 prípadov na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny.

Pri cukrovke 2. typu sú príznaky menej viditeľné, tento typ mnohokrát prebieha dlhý čas bez akýchkoľvek príznakov a prejaví sa až následnými komplikáciami. Vyskytuje sa prevažne u dospelých a detí trpiacich nadváhou, či obezitou. Organizmus má vtedy zníženú citlivosť na inzulín, ktorého sa, naopak, produkuje veľa. Pri tomto type cukrovky, je potrebné znížiť svoju telesnú hmotnosť, brať predpísané lieky a dodržiavať diétu.

V súčasnosti sa cukrovka neraz zistí pri preventívnom vyšetrení alebo pred plánovanou operáciou, keď nie sú prítomné žiadne príznaky, alebo sú veľmi mierne.

O organizácii:

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) - štátna príspevková organizácia, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo zdravotníctva SR. NCZI je subjekt zodpovedný za realizáciu informatizácie a elektronizácie zdravotníctva v Slovenskej republike.

Postavenie a úlohy NCZI upravuje zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alžbeta Sivá

Hovorkyňa

Národné centrum zdravotníckych informácií

Tel.: 0910 917 444, **mail:** alzbeta.siva@nczisk.sk, **web:** www.nczisk.sk